

Jaaropleiding

OMGEVINGSRECHT

Gandaius Academy biedt in samenwerking met de Vlaamse Vereniging voor Omgevingsrecht (VVOR) een opleidingsprogramma 'Omgevingsrecht' aan. Op een interactieve manier worden de deelnemers wegwijs gemaakt in het omgevingsrecht en omgevingsbeleid. Zowel theorie en praktijk als recht en techniek komen van A tot Z aan bod.

**GANDAIUS
ACADEMY**
FACULTEIT
RECHT EN CRIMINOLOGIE

PROGRAMMA

Transparantie in het omgevingsrecht:
waar staan we, 25 jaar na Aarhus?

Donderdag 25 januari 2024

Plan- en project-milieueffectrapportage
in theorie en praktijk

Donderdag 29 februari 2024

Klimaat en energierecht:
van klimatarrest naar klimaatneutraliteit?

Donderdag 28 maart 2024

Omgevingshandhaving: inzetten op
bestuursrecht, strafrecht of burgerlijk recht?

Donderdag 25 april 2024

Chemische stoffen versus
de 'Chemicals Strategy for Sustainability'

Donderdag 30 mei 2024

Vlaanderen krijgt een eigen dierenwelzijnswet:
de Vlaamse Codex Dierenwelzijn

Donderdag 20 juni 2024

Europese en Vlaamse natuurwetgeving: van
stikstofcrisis naar EU natuurherstelwet, zonder brokken?

Donderdag 26 september 2024

De omgevingsvergunning:
een stand van zaken

Donderdag 17 oktober 2024

Van ruimtelijk beleidsplan over ruimtelijk uitvoeringsplan
tot projectontwikkeling en ... de bouwshift

Donderdag 28 november 2024

Water: op naar een goede toestand van de
Vlaamse waterlichamen?

Donderdag 12 december 2024

Transparantie in het omgevingsrecht: waar staan we, 25 jaar na Aarhus?

Donderdag 25 januari 2024

Dagvoorzitter: Hendrik Schoukens (UGent)

In 2023 werd het Verdrag van Aarhus 25 jaar oud. Dat verdrag heeft niet minder dan een revolutie teweeg gebracht in het omgevingsrecht. Milieuverenigingen kunnen nu redelijk eenvoudig standing claimen in milieuzaken, terwijl ook participatie en toegang tot milieu-informatie een verworvenheid lijken. Of toch niet? Want de laatste tijd merken we dat procedures tegen milieuorganisaties (SLAPP) aan het opkomen zijn, dat toegang tot gevoelige milieu-info toch moeilijker dan gedacht ligt en dat een aantal klimaatactivisten zich alsnog in de rechtbank moeten verantwoorden voor daden van burgerlijke ongehoorzaamheid. En dan hebben we het nog niet gehad over de problematische directe toegang tot de Europese rechter in milieuzaken, ook na de recente wijziging van de Aarhus-Verordening. Of stoot Aarhus op zijn limieten?

08u30	Onthaal
09u00	Toegang tot milieu-informatie: Aarhus en Straatsburg to the rescue?
Spreker: Frankie Schram (KULeuven)
09u45	Aarhus in de praktijk: toegang tot informatie over stikstofdeposities (case study)
Spreker: Dries Verhaeghe (Dryade)
10u10	'Interne communicatie' als passe-partout: journalisten en openbaarheid van bestuur
Spreker: Charlotte Michils (VVJ)
10u30	Koffiepauze
10u45	Strategic Litigation Against Public Participation (SLAPP): een toenemend obstakel voor effectieve participatie?
Spreker: Jo Baert (ere-kamervoorzitter Raad van State)
12u15	Broodjeslunch
13u00	Burgerlijke ongehoorzaamheid en klimaatactivisme: wie veroordeelt wie?
Spreker: Pierre Lefranc (Raad van State)
14u00	De rechtspraak van het Hof van Justitie omtrent Aarhus: Janus revisited?
Spreker: Hendrik Schoukens (UGent)
15u00	Koffiepauze
15u15	De Aarhus-Verordening in de praktijk: een doekje voor het bloeden? (The Revised Aarhus Regulation: providing effective legal protection in environmental cases at EU-level?)
Spreker: Anne Friel (ClientEarth)
16u45	Einde

Plan- en project-milieueffectrapportage in theorie en praktijk

Donderdag 29 februari 2024

Dagvoorzitter: Hendrik Schoukens (UGent)

De evoluties in MER-land vallen nog moeilijk bij te houden. Hoewel de Europese MER-richtlijnen jarenlang ongewijzigd zijn gebleven, valt de rechtspraaktrein nauwelijks tegen te houden. Het regent wekelijks nieuwe arresten die de toepassing van de plan- en project-MER-plicht nader verduidelijken, terwijl de Vlaamse Regering op dit eigenste moment de Vlaamse m.e.r.-wetgeving fundamenteel aan het herschrijven is. Op deze studiedag leert u meer over het wel en wee van MER in de theorie en de bijzonder uitdagende praktijk.

08u30	Onthaal
09u00	Internationale evoluties in MER-land: back to the roots Spreker: Jan De Mulder (TOO)
09u45	MER in de Europese en Vlaamse rechtbank: plan-MER Spreker: Hendrik Schoukens (UGent) en Matthias Strubbe (UGent)
10u30	Koffiepauze
10u45	MER in de Europese en Vlaamse rechtbank: project-MER Spreker: Hendrik Schoukens (UGent) en Matthias Strubbe (UGent)
12u15	Broodjeslunch
13u30	MER bij de Vlaamse overheid: van Team Omgevingseffecten naar Vlaams expertisecentrum Spreker: Sven Wouters (Team Omgevingseffecten)
15u00	Koffiepauze
15u15	MER in de toekomst: modernisering of afbouw? Debat met Griet Blomme (MINARaad)
16u45	Einde

Klimaat en energierecht: van klimaat arrest naar klimaatneutraliteit?

Donderdag 28 maart 2024

Dagvoorzitter: Hendrik Schoukens (UGent)

Na eindeloos procederen zijn de Belgische overheden, met uitzondering van het Waalse Gewest, eind november 2023 door het Brusselse hof van beroep veroordeeld voor hun gebrekkig klimaatbeleid. De rechters proberen de overheden bij de les te houden. Klimaatverandering heeft definitief zijn intrede gemaakt in de rechtbank, maar wat betekent dit nu voor het beleid en de praktijk?

08u30	Onthaal
09u00	Van klimaatzaak naar klimaattoets: practice what you preach?
Spreker: Hendrik Schoukens (UGent)
10u00	Repower herbekeken: nieuwe vergunningsregels voor de windenergiesector, nil nove subsole?
Spreker: Laurens De Brucker (KULeuven)
11u15	Koffiepauze
11u30	Klimaatrechtspraak: van Urgenda over Shell naar de Klimaatzaak
Spreker: Carole Billiet (UHasselt)
12u40	Broodjeslunch
14u00	Klimaatzaken bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM): een tikkende tijdbom?
Spreker: Jasmine Rayée (UGent)
15u00	Koffiepauze
15u15	Klimaatzaken bij internationale rechtbanken: van ITLOS tot ICJ?
Spreker: Nicolas Angelet (UGent)
16u00	Tussen elektrificatie en 'moeilijk te vergroenen': de Europese industriële energietransitie
Spreker: Simon Vanhove (UGent)
17u30	Einde

Omgevingshandhaving: inzetten op bestuursrecht, strafrecht of burgerlijk recht?

Donderdag 25 april 2024

Dagvoorzitter: Isabelle Larmuseau (VVOR)

Zonder handhaving blijft het Vlaams omgevingsrecht dode letter. Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving 2023 vervangt het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019. Het nieuwe decreet is gericht op de stroomlijning van de Vlaamse handhavingsregels, die nu vaak nog verschillen naargelang de sector waarop ze van toepassing zijn. Het decreet bevat ook regels die de digitalisering van de handhaving van Vlaamse regelgeving voorbereiden.

Tijdens deze opleidingsdag komen zowel de privaatrechtelijke, bestuursrechtelijke als strafrechtelijke handhaving aan bod.

08u30	Onthaal
09u00	Speerpunten van het Vlaams Handhavingsprogramma 2024-2025 Spreker: Sigrid Raedschelders (Departement Omgeving)
10u30	Koffiepauze
10u45	Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en het Vlaams Handhavingsplatform Spreker: Paul Van Sant (UGent)
12u15	Broodjeslunch
13u00	De milieustakingsvordering: een stand van zaken Spreker: Gregory Vermaercke (Marlex)
14u00	Overzicht van rechtspraak van het Handhavingscollege Spreker: Marc Van Asch (gewezen voorzitter Handhavingscollege)
15u00	Koffiepauze
15u15	Herziening van de Europese richtlijn milieucriminaliteit Spreker: Farah Bouquelle (UGent)
15u45	Burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor milieuschade Spreker: Evelien de Kezel (Universiteit Antwerpen)
16u45	Einde

Chemische stoffen versus de 'Chemicals Strategy for Sustainability'

Nog te bepalen

Dagvoorzitter: Isabelle Larmuseau (VVOR)

Het begrip 'planetaire grenzen' werd in 2009 geïntroduceerd door de Zweedse aardwetenschapper Johan Rockström. Hij stelde negen grenzen vast waarbinnen de mensheid moet opereren om duurzaam gebruik te kunnen blijven maken van de hulpbronnen op aarde. Een van de inmiddels overschreden planetaire grenzen is de chemische verontreiniging van toxische stoffen en plastics, en de concentratie schadelijke verbindingen in de atmosfeer. De snelheid waarmee verontreinigende stoffen in het milieu opduiken, maakt het de overheid moeilijk om de risico's in te schatten en de problemen te beheersen. Zelfs na stopzetting zal de chemische verontreiniging verder effecten op mens en milieu blijven hebben. De aanpak van dit probleem wordt gezien als een eerste stap voor een veilig voortbestaan van de mensheid.

08u30	Onthaal
09u00	De 'Chemicals Strategy for Sustainability': fictie of realiteit? Spreker: Isabelle Larmuseau (VVOR)
10u30	Koffiepauze
10u45	Het verhaal van de 'emerging contaminants': hoe lang kan een stof 'opkomend' worden genoemd? Spreker: Johan Gemoets (VITO)
12u15	Broodjeslunch
13u30	PFAS in de Lage Landen: van PFAS-afvalverbranding tot PFAS in kustgebieden Spreker: Chiel Jonker (Universiteit Utrecht) tbc
15u00	Koffiepauze
15u15	De Vlaamse Visie Zeer Zorgwekkende stoffen
16u45	Einde

Vlaanderen krijgt een eigen dierenwelzijnswet: de Vlaamse Codex Dierenwelzijn

Donderdag 20 juni 2024

Dagvoorzitter: Jennifer Dubrulle (UGent)

Sinds de regionalisering van de bevoegdheid voor dierenwelzijn in 2014, werken de drie gewestelijke overheden traag maar zeker aan de omzetting van de Belgische Dierenwelzijnswet van 1986 in gewestelijke regelgeving. In 2018 werd de Waalse Codex Dierenwelzijn aangenomen. In 2023-2024 wordt druk gewerkt aan een Brusselse Codex Dierenwelzijn. De Vlaamse Codex Dierenwelzijn wordt in de eerste helft van 2024 definitief goedgekeurd. Deze opleiding, met toelichting over theorie en praktijk, staat in het teken van het gewijzigde Vlaamse juridische landschap voor dierenwelzijn.

- 09u00 **Het kabinet Weyts, de Vlaamse Raad Dierenwelzijn en de Politie**
Spreker: Nektaria Moskofidis, Raadgever Dierenwelzijn, kabinet Weyts
Spreker: Nadine Buys, Ondervoorzitter Vlaamse Raad Dierenwelzijn
Spreker: Jasmien De Cock, Hoofdinspecteur Politie, PZ Dilbeek
- 10u30 Koffiepauze
- 10u45 **Dierenbeschermingsorganisaties**
Spreker: Michel Vandenbosch, Voorzitter GAIA
Spreker: Jennifer Dubrulle, Chief Animal Officer, OSTA
- 12u15 Broodjeslunch
- 13u30 **Gemeentelijk beleid en Naleving**
Spreker: Matthijs Samyn, Schepen Dierenwelzijn, Roeselare
Spreker: Anthony Godfroid, -Dierenadvocaat
- 15u00 Koffiepauze
- 15u15 **Universiteiten**
Spreker: Elien Verniers, Universiteit Gent, postdoctoraal onderzoeker
Spreker: Eva Bernet Kempers, Universiteit Antwerpen, postdoctoraal onderzoeker
- 16u45 Einde

Europese en Vlaamse natuurwetgeving: van stikstofcrisis naar EU natuurherstelwet, zonder brokken?

Donderdag 26 september 2024

Dagvoorzitter: Hendrik Schoukens (UGent)

De Europese en Vlaamse natuurwetgeving is volop in beweging. Terwijl Vlaanderen nog worstelt met de decretale vertaling van de stikstofregels, is Europa daar al met een nieuwe Natuurherstelwet. En dan blijkt plots op Vlaams niveau de rechtspraak over soortenbescherming en bosbehoud steeds verder aan te scherpen. Deze studiedag helpt u om terug de 'bomen' door het spreekwoordelijke 'bos' te zien.

08u30	Onthaal
09u00	De EU Natuurherstelwet: een gamechanger? Spreker: An Cliquet (UGent) en Mathilde Meertens (UGent)
10u30	Koffiepauze
10u45	De natuur- en soortentoets versus de ruimtelijke projectontwikkelingen: wie is bang voor de 'gewone' dwergvleermuis? Spreker: Hendrik Schoukens (UGent)
12u15	Broodjeslunch
13u30	Het nieuwe stikstofdecreet en de habitattoets anno 2024: eindelijk rechtszekerheid? Spreker: Bert Van Weerd (ANB)
15u00	Koffiepauze
15u15	Wie redt de (zonevreemde) bossen van Vlaanderen? Spreker: Geert Van Hoorick (UGent)
16u45	Einde

De omgevingsvergunning: een stand van zaken

Donderdag 17 oktober 2024

Dagvoorzitter: Arnout Schelstraete (UGent)

In nauwe interactie met de deelnemers overlopen Isabelle Larmuseau (VVOR) en Arnout Schelstraete (UGent) de volledige omgevingsvergunningsprocedure 'van A tot Z', met veel aandacht voor de wijzigingen in de vergunningenregelgeving en voor de nieuwe tendensen in de vergunningenrechtspraak van het voorbije jaar.

08u30	Onthaal
09u00	Overlopen van de omgevingsvergunningsprocedure, met onder meer focus op de modulaire opbouw van de vergunningsprocedure
10u30	Koffiepauze
10u45	Overlopen van de omgevingsvergunningsprocedure, met onder meer focus op de modernisering van de milieueffectrapportage
12u15	Broodjeslunch
13u30	Overlopen van de omgevingsvergunningsprocedure, met onder meer focus op het omgevingsbesluit
15u00	Koffiepauze
15u15	Overlopen van de omgevingsvergunningsprocedure, met onder meer focus op de nieuwe tendensen in de vergunningenrechtspraak van het voorbije jaar
16u45	Einde

Van ruimtelijk beleidsplan over ruimtelijk uitvoeringsplan tot projectontwikkeling en ... de bouwshift

Donderdag 28 november 2024

Dagvoorzitter: Geert Van Hoorick (UGent)

De ruimtelijke planning geraakt in de ban van de bouwshift en het beperken van het ruimtebeslag. Ook spelen omgevingstoetsen uit andere sectorale wetgevingen, een toenemende rol. Tevens hebben het Decreet op de woonreservegebieden en het Instrumentendecreet een nieuw speelveld gecreëerd. Dit maakt het interessant om op deze evoluties dieper in te gaan.

08u30	Onthaal
09u00	Hoe omgaan met ruimtelijke beleidsplanning?
Spreker: Guy Vloebergh (UAntwerpen)
10u30	Koffiepauze
10u45	Welke omgevingstoetsen spelen in het kader van ruimtelijke planning?
Spreker: Matthias Strubbe (UGent)
12u15	Broodjeslunch
13u30	Invloed van de bouwshift op de doorwerking van de ruimtelijke uitvoeringsplannen naar omgevingsvergunningen
Spreker: Pieter-Jan Defoort (LDR)
15u00	Koffiepauze
15u15	Het Vlaamse Instrumentendecreet: wat is nieuw?
Spreker: Tom De Waele (UGent)
16u45	Einde

Water: op naar een goede toestand van de Vlaamse waterlichamen?

Donderdag 12 december 2024

Dagvoorzitter: Cathy Suykens (Universiteit Utrecht)

De Nederlands-Vlaamse rechtspraak over milieugebruiksruimte in relatie tot stikstof leidt tot de vraag of ook waterverontreiniging een grond zal vormen om in de Lage Landen economische activiteiten te blokkeren. Dat het ontoereikend gezuiverd water ons aan de lippen staat, bleek uit recent onderzoek van het Financieele Dagblad, het platform Investico, De Groene Amsterdammer en Trouw. Onderzoeksjournalisten stelden vast dat allesbehalve geactualiseerde lozingsvergunningen van tientallen bedrijven in Nederland te veel milieugebruiksruimte innemen.

Nochtans verplicht artikel 11, lid 5 van de Europese Kaderrichtlijn Water de Lidstaten tot het onderzoeken en zo nodig herzien van vergunningen, wanneer uit monitorings- of andere gegevens blijkt dat de doelen van de Kaderrichtlijn Water voor een waterlichaam vermoedelijk niet worden bereikt.

Nu de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen voor de periode 2022-2027 bepalen dat Vlaanderen tegen de deadline van 22 december 2027 amper 8 procent van de 195 oppervlaktewaterlichamen in goede toestand zal hebben gebracht, lijkt aan die voorwaarde te zijn voldaan.

Hoog tijd dus voor een stand van zaken over waterbeleid, waterregelgeving en waterrechtspraak.

08u30	Onthaal
09u00	De contouren van het Europees waterrecht Spreker: Cathy Suykens (Universiteit Utrecht)
10u30	Koffiepauze
10u45	De instrumentenkoffer van de Kaderrichtlijn Water Spreker: Marleen Van Rijswick (Universiteit Utrecht)
12u15	Broodjeslunch
13u30	Overzicht van rechtspraak over de Kaderrichtlijn Water Spreker: Hans Woldendorp (TOO) en Isabelle Larmuseau (VVOR)
15u00	Koffiepauze
15u15	De Lage Landen goed op weg naar 22 december 2027? Spreker: Jasper van Kempen (Universiteit Utrecht)
16u45	Einde

PRAKTISCHE INFORMATIE

LOCATIE

De lessen vinden plaats in
de Faculteit Recht en Criminologie:
Campus Aula, Universiteitstraat 4, 9000 Gent.

De lessen kunnen zowel live on campus als achteraf
via video-opname worden gevolgd.

AANWEZIGHEID

Het behalen van het attest van deelname vereist dat
de deelnemer minstens de helft van de sessies on
campus bijwoont.

LESDATA EN UREN

De lesdata van de modules staan vermeld in het
programma.

De lessen starten om 09.00 uur en eindigen om
16.45 uur (incl. 45 minuten pauze).

LEERMATERIAAL

Voor elke sessie worden slides ter beschikking gesteld
via het elektronische leerplatform ufora.ugent.be.

Na elke sessie wordt ook een lesopname ter
beschikking gesteld.

CATERING

Iedere module worden er twee koffiepauzes en een
lunch voorzien voor de aanwezige deelnemers.

ERKENNING

Voor deze opleiding werd erkenning aangevraagd bij
de Orde van Vlaamse Balies (OVB), voor de
permanente bijscholing milieucoördinatoren,
(kandidaat-)notarissen, landmeter-experten en
vastgoedmakelaars.

VRAGEN

Voor praktische vragen kunt u terecht op
gandaius@ugent.be of 09 264 67 58.

INSCHRIJVEN

Inschrijven kan enkel via gandaiusacademy.ugent.be.

Er kan worden ingeschreven voor de ganse opleiding of
voor aparte modules.

INSCHRIJVINGSGELD

Modules I t.e.m. X	• € 2.000 • VVOR-leden: € 1.800
Aparte module	• € 250 per module • VVOR-leden: € 200 per module
Microcredential 'Milieurecht'	€ 363,10

Alle vermelde bedragen zijn vrij van btw.

De kmo-portefeuille kan aangewend worden voor de
betaling van het inschrijvingsgeld
(accreditatienummer: DV.0103194).

**GANDAIUS
ACADEMY**
FACULTEIT
RECHT EN CRIMINOLOGIE

